

ΛΟΓΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ

Περί πολυλογίας και σιωπής

1. Έχομε αναφέρει με συντομία στα προηγούμενα ότι είναι πολύ επικίνδυνο, και γι' αυτούς ακόμη που θεωρούνται πνευματικοί, να κρίνουν τους άλλους, πράγμα που υπεισέρχεται ανεπαίσθητα. Και είναι το να κρίνη κανείς τους άλλους σαν να κρίνη τον εαυτόν του και να τιμωρήται από την γλώσσα του. Τώρα λοιπόν η σειρά των λόγων απαιτεί να ομιλήσωμε για την αιτία και την θύρα από όπου εισέρχεται και εξέρχεται το πάθος της πολυλογίας.
2. Η πολυλογία είναι η καθέδρα της κενοδοξίας. Καθισμένη επάνω της η κενοδοξία προβάλλει και διαφημίζει τον εαυτόν της. Η πολυλογία είναι σημάδι αγνωσίας, θύρα της καταλαλιάς, οδηγός στα ευτράπελα, πρόξενος της ψευδολογίας, σκορπισμός της κατανύξεως. Είναι αυτή που δημιουργεί και που προκαλεί την ακηδία. Είναι πρόδρομος του ύπνου, διασκορπισμός της «συννοίας», αφανισμός της φυλακής του νοός, απόψυξις της πνευματικής θερμότητος, αμαύρωσις της προσευχής.
3. Η σιωπή που ασκείται με επίγνωσι και διάκρισι είναι μητέρα της προσευχής, επιστροφή από την αιχμαλωσία, διαφύλαξις του θείου πυρός, επιστάτης των λογισμών, σκοπός που παρατηρεί τους εχθρούς, δέσμευσις του πένθους, φίλη των δακρύων, καλλιεργητής της μνήμης του θανάτου, ζωγράφος της αιωνίου κολάσεως, επίμονος εξεταστής της Κρίσεως, πρόξενος πνευματικής ανησυχίας και λύπης, εχθρός της παρρησίας, σύζυγος της ησυχίας, αντίπαλος της αγάπης να κάνη τον διδάσκαλο, αύξησις της πνευματικής γνώσεως, δημιουργός θείων θεωρημάτων, μυστική πνευματική πρόοδος, κρυφή πνευματική ανάβασις.
4. Όποιος εγνώρισε τα παραπτώματά του, εχαλιναγώγησε την γλώσσα του, ενώ ο πολύλογος δεν εγνώρισε ακόμη καθώς πρέπει τον εαυτόν του. Ο φίλος της σιωπής προσεγγίζει τον Θεόν και συνομιλώντας μυστικά μαζί Του φωτίζεται από Αυτόν. Η σιωπή του Ιησού εδημιούργησε στον Πιλάτο σεβασμό. Και η ηρεμία και η σιωπή ενός (ταπεινού) ανδρός καταργεί την κενοδοξία καυχησιολογία ενός άλλου.
5. Ο Πέτρος, επειδή ωμίλησε, έκλαυσε πικρά. Ελησμόνησε εκείνον που είπε: «Είπα, φυλάξω τὰς οδοὺς μου, του μη αμαρτάνειν με ἐν γλώσσει μου» (Ψαλμ. λη' 1). Και τον άλλον που είπε: «Κρείσσον πεσεῖν ἀπὸ ὕψους εἰς γῆν ἢ ἀπὸ γλώσσης» (πρβλ. Σ. Σειράχ κ' 18).
6. Αλλά δεν επιθυμῶ να γράψω περισσότερα γι' αυτά τα θέματα, παρ' ὅλον ὅτι με προτρέπουν σε αυτό οι πονηρίες των παθῶν, (με προτρέπουν δηλαδή να χρησιμοποιήσω την πολυλογία, ενώ ομιλῶ για την σιωπή). Τοῦτο μόνο θα προσθέσω: Ἄκουσα κάποτε ἕναν μοναχό, που ἤθελε να εξετάσῃ μαζί μου το θέμα της ησυχίας, να λέγῃ ὅτι ἡ πολυλογία ὁποσδήποτε γεννᾶται ἀπὸ τις ἐξῆς αἰτίες: Ἡ ἀπὸ κακῆ συναναστροφή και κακῆ συνήθεια -αφού ἡ γλώσσα, ἔλεγε, εἶναι μέλος του σώματος, ὅπως διαπαιδαγωγηθῇ, ἔτσι κατ' ἀνάγκην και θα συνηθίσῃ- ἢ πάλι ἀπὸ κενοδοξία, πράγμα που συμβαίνει περισσότερο σε ὅσους ἔχουν πνευματικὸ πόλεμο, ἢ, μερικές φορές, ἀπὸ την γαστριμαργία. Γι' αὐτὸ πολλοὶ πολλές φορές δαμάζοντας την κοιλία δεσμεύουν με βία και την γλώσσα και την καθιστοῦν ἀνίσχυρη γιὰ πολυλογία.
7. Αὐτὸς που φροντίζει γιὰ την ὥρα του θανάτου του, ὀλιγόστευσε τὰ λόγια του. Και αὐτὸς που ἀπέκτησε πένθος στην ψυχὴ του, ἀπέφυγε σαν φωτιά την πολυλογία.
8. Αὐτὸς που ἀγάπησε την ησυχία, ἀσφάλισε τὸ στόμα του. Και αὐτὸς που ευχαριστεῖται να εξέρχεται ἀπὸ τὸ κελλί του, εξέρχεται διότι τον διώχνει ἀπ' ἐκεῖ τὸ πάθος αὐτό, (δηλαδή ἡ πολυλογία).
9. Εκείνος που ἐδοκίμασε την οσμή του υψίστου και θείου πυρός, ἀποφεύγει την συνάντησι των ἀνθρώπων, ὅπως ἡ μέλισσα τον καπνὸ. Την μέλισσα την διώχνει ὁ καπνός, και αὐτὸν τον ἐνοχλεῖ ἡ συνάντησις των ἀνθρώπων.
10. Πολὺ ὀλίγοι μποροῦν να κρατήσουν τὸ νερὸ χωρὶς κάποιο φράγμα και κάποιο βοηθητικὸ μέσο. Ὀλιγότεροι ὅμως εἶναι ἐκεῖνοι που μποροῦν να δαμάσουν ἕνα ἀπύλωτο

στόμα.

Βαθμὶς ἐνδεκάτη! Ὅποιος ἐνίκησε, περιέκοψε διὰ μίας πλήθος ἀπὸ κακά.

ἀπὸ το βιβλίο "Κλίμαξ"

Ι.Μ.Παρακλήτου